

Andra häften i samma serie:

Smörkullen

Dynge ruin

Hällristningarna vid Kålsby

Tegelbruket vid Gullmarsberg

Börsås fornborg

Gravfältet vid Herrestad

Granhöge gravhög

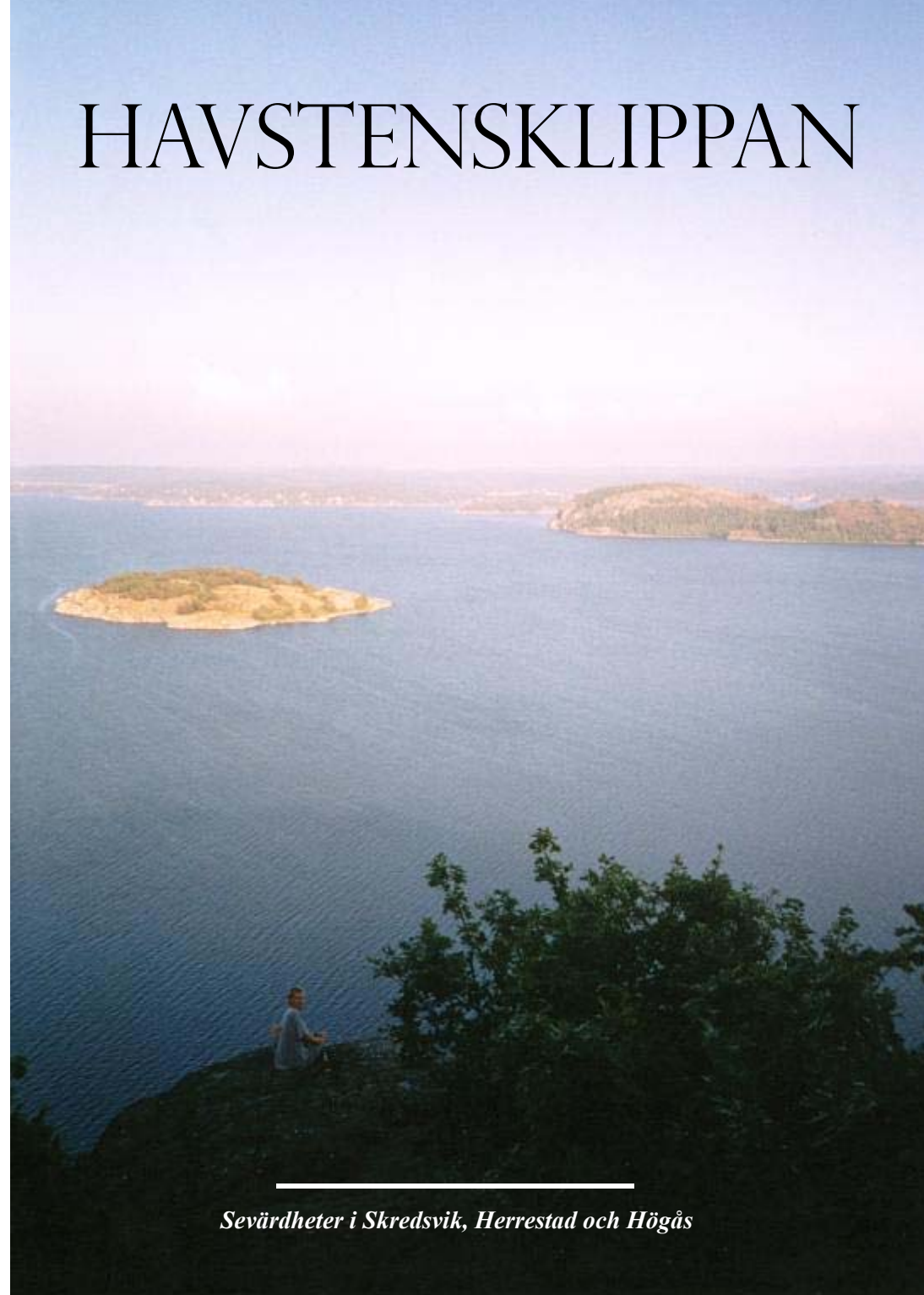
Bokenäsets Framtid

Per-Allan Olsson 2004

Skredsviks, Herrestads och
Högås hembygdsförening

HAVSTENSKLIPPAN

Sevärdheter i Skredsvik, Herrestad och Högås

Havstensklippan höjer sig drygt 120 meter över havet, och bedömd enbart efter sin höjd skulle den väl knappast kunna anses som unik eller sevärd, det finns andra bohuslänska klippor som både når upp till och överträffar denna. Men Havstensklippan har en egenskap som skiljer den från många av sina skrovliga bröder och systrar, nämligen att kunna erbjuda både den som betraktar den från avstånd, samt den som ger sig till att bestiga den, en vidunderlig skönhetsupplevelse.

Klippans roll som blickfång var också känd hos bohuskus- tens fiskarbefolkning, vilket de inristade sjömärken vittnar om, som man kan finna på stenarna vid klippans fot, intill stranden. Fastnade för Havstensklippan gjorde också en gång inlandsisen, som här drejade en riktig jättegryta, 8 meter i diameter, vilken man länge trodde var Europas största. Liksom inlandsisen går också dagens bergsklättrare i närkamp med klippan, men då i mer anpasslig form, längs de klätterleder som utstakats på bergväggen.

Att detta med utstakade vägar längs branten hade varit en god idé redan på 1700-talet vittnar Johan Oedman om i sin Bohusläns Beskrifning, där han berättar att bonden Per Bengtsson, som var på klippan för att samla måsägg, slant och föll hela vägen ned i havet. Bonden överlevde dock, utan en skråma, "allenast han är intet så stark i hufwudet som förr" en-

ligt Oedman. Att även kroppen kan ha tagit skada berättar kyrkoböckerna, då mannen avled 1749, några år efter att Oedmans bok getts ut.

Allt detta kan man fundera över när man sitter på Havstensklippans topp och blickar ut över hela världen, bekvämt stödd mot ett röse av något slag. Det skall visst finnas en sägen om att det var härifrån som Odens korpar flög ut för att samla kunskap, fastän ingen tycks veta exakt hur den sägen låter...men för all del, med hela världen utbredd omkring sig är man väl beredd att rent av konstruera en sådan sägen, då en sådan här plats där ens tankar så lätt flyger iväg tycks kräva den? Och se långt där nere, i Byfjorden, under ytan, visst var där väl en långsmal skugga som ringlade fram..? Misstanken om existensen av sådana fabeldjur som havsormar får dock absolut inte hindra bergsvandraren från att avsluta sin dagsutflykt med att ta ett dopp vid den naturliga söderhavsstrand som man hittar vid klippans fot. Havsormar skall visst föredra kor och får, har jag hört....

Denna plats kan också ha omnämnts i de gamla sagorna, om man nu skall få tolka lite fritt. Sigrid Storrådas brorson och tillika Olof Skötkonungs kusin Ragnvald Jarl skall ha haft en borg vid "Havstena", och han var jarl över Västergötland under 1010-talet. Allt enligt sagorna. Vad en jarl över Västergötland skulle ha att göra med Uddevallatrakten förstår man bättre när man läser i Heimskringla att efter slaget vid Svolder och Olaf Tryggvassons fall år 1000 blev Bohuslän svenskt, vilket det varit redan tidigare, då sveakonungen Erik Väderhatt kallade området från Svinesund och söderut "allt längs havet" för Västergötland, för att skilja det från det Götaland som fanns öster om älven: "hann kallaði Vestra-Gautland allt norður til Svínasunds og hið vestra allt með hafinu, það kallaði Svíakonungur allt sitt ríki og tók skatta af." Men sagor har ju inget värde för historikern, annars hade vi fått se en intressant omvärdering av begreppet "Västgötaskolan"...